

Místní národní výbor Lšelín

1955 - 1960

Inventář

Číslo EL NAD: 531
Evidenční číslo pomůcky: 291

Obsah

Úvod.....	3
I. Vývoj původce archivního souboru.....	3
II. Vývoj a dějiny archivního souboru.....	6
III. Archivní charakteristika archivního souboru.....	6
IV. Stručný rozbor obsahu archivního souboru.....	7
V. Záznam o uspořádání archivního souboru.....	7
Příloha č. 1 – Seznam použitých pramenů a literatury.....	8
Příloha č. 2 – Seznam použitých zkratk.....	9
Inventární seznam.....	10

Úvod

I. Vývoj původce archivního souboru

Původcem archivního souboru je Místní správní komise Lšelín a Místní národní výbor Lšelín vyvíjející svou činnost od léta 1945 do 30. června 1960. Obec spadala v letech 1945 – 1960 do politického okresu Stříbro. Na základě reformy provedené zákonem č. 280/1948 Sb., o krajském zřízení byl od 1. ledna 1949 zřízen Kraj Plzeňský, jehož součástí se stala i obec Lšelín.

Podle vládního nařízení č. 4/1945 Sb., o volbě a pravomoci národních výborů, částečně pozměněného vládním nařízením č. 44/1945 Sb., o rozsahu působnosti národních výborů, se v každé obci měl ustavit místní národní výbor. Jejich vnitřní složení, pravomoci, hospodaření, vedení a podepisování některých druhů písemností určovala Směrnice ministerstva vnitra č. 6 ze dne 19. května 1945 uveřejněná v Úředním listu republiky Československé a navazující Prozatímní organizační řád místních národních výborů z roku 1947. Tyto dokumenty rozlišovaly národní výbory na volený sbor složený z členů národního výboru, jeho složky (rada, předseda, referenti, komise) a úřad národního výboru.

Pro dočasnou správu obcí, kde pro převážnou většinu obyvatelstva státně nespolehlivého, tj. zejména v pohraničí, nemohl být ustaven místní národní výbor, byly jmenovány okresními národními výbory, resp. okresními správními komisemi místní správní komise, jejichž pravomoci byly stejné jako pravomoci místních národních výborů. Místní správní komise měly mít 3 až 6 jmenovaných členů, rovněž předseda místní správní komise byl jmenován, nikoliv volen.

K ustavení Místní správní komise ve Lšelíně došlo létě 1945, neboť již 15. října 1945 byl zproštěn Vavřinec Milota z členství v MSK. Zároveň byli navrženi na doplnění MSK Bohuslav Vlk a Jaroslav Šindelář. Dne 26. listopadu 1945 byla OSK ve Stříbře jmenována nová MSK v tomto složení: předseda Bohuslav Vlk, místopředseda Josef Šindelář a členové Václav Milota, František Štěpán, Václav Tolar a František Diviš.

Místní správní komise měly být nahrazeny místními národními výbory na základě výsledků voleb do Ústavodárného národního shromáždění podle § 1 a § 11, odst. 2 vládního nařízení č. 120/1946 Sb., o obnovení národních výborů na podkladě výsledků voleb do ústavodárného Národního shromáždění ze dne 27. května 1946. Hlavním kritériem pro vznik místního národního výboru byl počet 50 platných voličských hlasů v obci. Pokud počet platných hlasů nedosáhl tohoto počtu, fungovala v obci i nadále místní správní komise nejdéle do roku 1950, kdy byla na základě vládního nařízení č. 14/1950 Sb., přeměněna na místní národní výbor. Ve Lšelíně se voleb zúčastnilo 26 oprávněných voličů, takže v obci působila i nadále místní správní komise.

Zda došlo ke změnám ve složení MSK na základě výsledků voleb do Ústavodárného národního shromáždění dne 26. května 1946 není možné zjistit pro absenci archiválií z této doby. Dne 14. ledna 1947 MSK ve Lšelíně přijala rezignaci předsedy Bohuslava Vlka a zároveň proběhla volba nové správní komise ve složení: předseda František Štěpán, místopředseda František Javůrek, pokladník Štěpán Paur, jednatel František Čech a členové Bohuslav Vlk a Benedikt Tolar. Takto navrženou MSK jmenoval ONV ve Stříbře dne 20. ledna 1947. Z tohoto zápisu o jmenování MSK vyplývá, že tímto se ruší MSK jmenovaná

bývalou OSK ve Stříbře dne 26. listopadu 1945, tudíž k žádné změně po volbách do Ústavodárného národního shromáždění zřejmě nedošlo. Avšak ani nově zvolená MSK svoje povinnosti neplnila a předseda František Štěpán podal žádost o zproštění z funkce v září 1947 pro absolutní nezájem o veřejnou správu obce a nespolupráci jak členů MSK, tak i občanů. ONV ve Stříbře vyzval členy MSK a občany Lšelína přípisem ze dne 27. září 1947 k plnění povinností a spolupráci s předsedou a rezignaci prozatím nepřijal. Předseda František Štěpán podal opakovaně rezignaci dne 9. prosince 1948, tentokrát ze zdravotních důvodů. Ačkoliv ONV ve Stříbře vzal rezignaci předsedy na vědomí, doporučil jeho setrvání ve funkci do doby zvolení nového předsedy. K volbě sice došlo již 12. ledna 1949, ale nikdo nebyl ochoten funkci předsedy vykonávat. Proto i přes veškeré zdravotní potíže, František Štěpán ve funkci předsedy působil i nadále. Avšak dne 4. března 1949 opět podal rezignaci přímo na ONV ve Stříbře. Dalším členem MSK, který odstoupil byl Bohuslav Vlk a na jeho místo byl navržen Vladimír Kříž, který byl též navržen na funkci předsedy. Tomuto návrhu však ONV ve Stříbře nevyhověl. Nakonec se podařilo najít kandidáta ve Františkovi Civišovi, který byl zároveň předsedou MAV NF ve Lšelíně. Tento se uvolil přijmout funkci předsedy MSK s podmínkou, že bude zproštěn funkce předsedy MAV NF. ONV ve Stříbře následně 12. dubna 1949 Františka Civiše jmenoval předsedou MSK Lšelín a 3. května 1949 složil jmenovaný slib MSK.

K přeměně MSK na MNV došlo teprve v roce 1950. Reorganizace MNV ve Lšelíně proběhla podle § 27 odst. 1, vládního nařízení č. 14/1950 Sb., ze dne 28. února 1950 o organizaci místních národních výborů, na návrh MAV NF. ONV ve Stříbře dne 1. června 1950 jmenoval 9 navržených členů MNV: František Štěpán, František Javůrek, Štěpán Paur, František Čech, Benedikt Tolar, František Civiš, Vladimír Kříž, Marie Hostičková a Věra Vodičková. Z dochovaných písemností vyplývá, že předsedou MNV byl opět zvolen František Civiš, místopředsedou František Javůrek, pokladníkem Štěpán Paur, zemědělským referentem Vladimír Kříž a vyživovacím referentem František Štěpán. KNV v Plzni na návrh ONV ve Stříbře snížil výměrem ze dne 27. června 1950 počet členů MNV a rady (podle § 19 a 20 vládního nařízení č. 14/1950 Sb.) na 9, resp. 3, z důvodů malého počtu obyvatel.

Ze zápisu ze schůze ze dne 16. června 1951 vyplývá, že předseda František Civiš rezignoval na funkci i členství v MNV (důvodem bylo odstěhování se z obce) a na jeho místo byl navržen dosavadní zemědělský referent Vladimír Kříž. Rovněž další členka MNV Věra Vodičková se z obce odstěhovala a také rezignovala. Na 2 uvolněná místa v MNV byli navrženi Vladimír Vaněk a Václav Zitko. ONV ve Stříbře s navrhovanými změnami souhlasil a dne 31. července 1951 jmenoval předsedu MNV i nové členy.

Do struktury národních výborů pak významně zasáhl až ústavní zákon č. 12/1954 Sb., o národních výborech a na něj navazující zákony a vládní nařízení č. 13/1954 Sb., o národních výborech, č. 14/1954 Sb., o volbách do národních výborů, č. 16/1954 Sb., o změnách územních obvodů některých národních výborů a č. 23/1954 Sb., o organizaci výkonných orgánů národních výborů. Dosavadní struktura národních výborů zůstala těmito normami v podstatě nedotčena, pouze v sídlech krajských národních výborů vznikly městské národní výbory. Poměrně zásadně však byla změněna jejich vnitřní organizace zrušením referentského systému, jehož místo zaujaly jednotlivé odbory národních výborů, v jejichž čele již nestáli členové rady, nýbrž úředníci.

Podle § 3, odst. 5 zákona č. 13/1954 Sb., se volil do místních národních výborů 1 člen nejméně na 100 obyvatel a nejvýše na 200 obyvatel podle velikosti obce. V obcích do 900 obyvatel se volí 9 členů. Místní národní výbory se měly scházet ke svým zasedáním nejméně jedenkrát za měsíc (§10). Rada národního výboru se skládala z předsedy NV, jeho náměstka,

popř. náměstků, tajemníka a ostatních členů rady. Všichni členové rady byli voleni národním výborem na jeho prvním zasedání. Národní výbor mohl svou radu i její jednotlivé členy kdykoli odvolat.

Podle zákona č. 14 /1954 Sb., o volbách do národních výborů, byly uskutečněny první volby členů národních výborů všemi občany, majícími volební právo. Volební období bylo stanoveno na 3 roky. První volby do místních národních výborů se konaly 16. května 1954.

Jak je patrné ze zápisů o hlasování bylo v těchto volbách zvoleno 9 členů MNV – František Štěpán, František Javůrek, František Čech, Benedikt Tolar, Vladimír Kříž, Svatava Zdařilová, Vladimír Vaněk, Václav Zitko a Rudolf Vojáček. Další vývoj MNV v obci Lšelín lze vzhledem k absenci archivních dokladů dokumentovat pouze ze zpráv o výsledcích revizí provedených ONV ve Stříbře. Předsedou byl zvolen opět Vladimír Kříž a tajemníkem Rudolf Vojáček, který současně vykonával funkci pokladníka. Účetní službu vykonávala externí pracovnice P. Kadlecová ze Stříbra. Členové MNV se však i nadále měnili.

Předsedu MNV Vladimíra Kříže, který ve funkci působil do 30. března 1957 (odstěhoval se z obce), nahradil od 1. dubna 1957 Benedikt Tolar.

V následujících volbách v květnu 1957 bylo zvoleno 9 členů MNV. Předsedou byl zvolen Benedikt Tolar a tajemníkem František Javůrek, který současně vykonával funkci pokladníka. Účetní službu vykonávala i nadále externí pracovnice P. Kadlecová ze Stříbra. Ostatní členy MNV se pro absenci archiválií bohužel nepodařilo zjistit.

Ze zápisů o výsledcích revizí prováděných ONV ve Stříbře zároveň vyplývá, že činnost MNV a stálých komisí byla nedostačující, funkcionáři neplnili svoje úkoly a tím porušovali tehdy platné zákony a nařízení (např. od května 1954 do voleb v roce 1957 nebyly vůbec pořizovány zápisy ze schůzí MNV v knize zápisů).

Ze zápisu z provedené prověrky činnosti a finančního hospodaření MNV ve Lšelíně ze dne 2. března 1960 vyplývá (viz inv. č. 8), že předseda MNV Benedikt Tolar ve funkci působil do 28. března 1958 a poté byl do funkce předsedy zvolen František Štěpán. Také tajemník František Javůrek zastával funkci pouze do 8. července 1959 a novým tajemníkem byl zvolen František Čech. Činnost MNV byla v té době velmi špatná, chyběli 3 členové a většina zbývajících členů se vůbec neúčastnila zasedání NV a o práci v NV nejevili zájem ani ostatní občané.

V roce 1960 se začala projednávat otázka sloučení obce Lšelín s obcí Kostelec. V roce 1960 se uskutečnila reforma správního členění státu. S účinností od 1. července 1960 došlo na základě zákona č. 36/1960 Sb., k reorganizaci územního členění státu. Do nově reorganizovaného okresu Tachov byly zahrnuty nejen obce stávajícího okresu Tachov, ale i část obcí náležejících dosud pod správu ONV Stříbro, ONV Mariánské Lázně a ONV Horšovský Týn.

K zániku MNV ve Lšelíně došlo sloučením obce Lšelín s obcí Kostelec s účinností od 1. července 1960. Sloučením těchto obcí se vytvořila jedna obec s názvem Kostelec. Toto sloučení však nebylo definitivní. Při dalších územních změnách v okrese Tachov se s účinností od 1. ledna 1980 obec Kostelec s částí obce Lšelín sloučila s obcí Kladruby, pro kterou byl stanoven název Kladruby. Avšak již od 1. ledna 1989 se obec Kostelec, spolu s částí Lšelín, znovu osamostatnila.

Předsedové MSK a MNV ve Lšelině v letech 1945 – 1960

jméno předsedy	ve funkci od	ve funkci do
Bohuslav Vlk	říjen 1945	14. 1. 1947 (MSK)
František Štěpán	14. 1. 1947	4. 3. 1949 (MSK)
František Civiš	12. 4. 1949	květen 1950 (MSK)
	1. 6. 1950	16. 6. 1951 (MNV)
Vladimír Kříž	16. 6. 1951	30. 3. 1957
Benedikt Tolar	1. 4. 1957	28. 3. 1958
František Štěpán	28. 3. 1958	30. 6. 1960

II. Vývoj a dějiny archivního souboru

Dokumenty původce byly ukládány ve spisovně MNV, která se nacházela v budově čp. 34. K jediné archivní odborné prohlídce spisů došlo u původce 20. dubna 1956. Při této prohlídce byly ke skartaci předloženy spisy z let 1945 – 1955 a kniha zápisů ze schůzí pléna a rady MNV z let 1945 – 1954. Mimo 20 kg papíru určeného pro sběr bylo výsledkem skartace ponechání pro archiv vybraných dokumentů ve spisovně MNV. Konkrétně se jednalo o: knihu zápisů ze schůzí pléna a rady MNV z let 1945 – 1954, hlavní knihu obce z roku 1940, rozpočty obce z let 1949, 1951, 1952, voličské seznamy z let 1950, 1954, index ke Sbírce zákonů a nařízení republiky Československé z let 1918 – 1947 a neidentifikované německé protokoly o prodeji. O rok později byli činovníci MNV vyzváni k odeslání vybraných dokumentů archiv. Vzhledem k tomu, že žádná další korespondence nebyla vedena, nebyl založen EL JAF a vybrané dokumenty dnes chybějí, je zřejmé, že byly zničeny ještě u původce. Po zrušení MNV byla odboru vnitřních věcí ONV Tachov předána nástupnickým MNV Kostelec pouze razítka zrušeného MNV. Ta se pak neznámo jak a kdy dostala do okresního archivu. Zbytek písemností se dostal do spisovny MNV Kostelec a při jeho rušení v roce 1980 byly při svozu písemností rušených MNV některé zbytky původní spisovny identifikovány. K jejich převzetí došlo 21. července 1980 pod č. přírůstkem 300 a současně byl založen nový EL JAF. Osud ostatních písemností je doposud neznámý.

III. Archivní charakteristika archivního souboru

Před zahájením pořádání byl archivní soubor MNV Lšelín tvořen 1 úřední knihou, 1 kartonem a 8 razítky z let 1945 – 1960. Při inventarizaci archivního souboru byly prověřeny archiválie nástupnického MNV Kostelec, kde však nebyly nalezeny žádné dokumenty týkající se MNV Lšelín.

V archivním souboru MNV Lšelín byla provedena vnitřní skartace (Protokol o vyřazení dokumentů ve vnitřní skartaci č. j.: SOAP/090-0054/2008-40.02 z 23. 1. 2008 a schválený č. j.: SOAP/008-0452/2008 ze dne 16. 5. 2008), při níž byla vyřazena 1 kniha dlužníků z let 1956 – 1960, spisy účetní povahy (faktury, stvrzenky, výplatní listy) z let 1956 – 1960 a 8

razítek z let [1950 – 1960] (viz otisky) v celkovém rozsahu 0,10 bm.

Při inventarizaci byl archivní soubor přemanimulován a v současnosti je tvořen 7 úředními knihami a 1 kartonem.

Archivní soubor byl uspořádán podle Metodického pokynu pro inventární zpracování archivních fondů národních výborů ve Státním oblastním archivu v Plzni č. j. SOAP/006-3120/2007.

Fyzický stav archivního souboru je dobrý.

Dochované archiválie jsou II. kategorie.

Jazykem archivního souboru je čeština.

IV. Stručný rozbor obsahu archivního souboru

Archiválie dochované v tomto archivním souboru pouze dokumentují finanční hospodaření obce. Ostatní písemnosti se buďto vůbec nedochovaly, či dokonce nebyly vůbec vedeny (viz kapitola I.).

V. Záznam o uspořádání archivního souboru a zpracování archivní pomůcky

Archivní soubor MNV Lšelín uspořádala a inventární pomůcku sestavila Jana Zímová v lednu 2008 ve Státním okresním archivu Tachov.

V Tachově, 30. května 2008

Jana Zímová

Příloha č. 1 – Seznam použitých pramenů a literatury

Jan Janák-Zdeňka Hledíková-Jan Dobeš, Dějiny správy v českých zemích od počátků státu po současnost, Praha 2005

Sbírka zákonů republiky Československé – ročníky 1949, 1950, 1954

Sbírka zákonů a nařízení republiky Československé – ročník 1945, 1948

SOkA Tachov, Okresní národní výbor Stříbro inv. č. 203, sign. I/20g, kart. č. 29 Seznamy členů MSK (MNV) 1945 – 1947, obce B – Z

SOkA Tachov, Okresní národní výbor Stříbro inv. č. 203, sign. I/20g, kart. č. 30 Seznamy členů MSK (MNV) 1945 – 1949

SOkA Tachov, Okresní národní výbor Stříbro inv. č. 203, sign. I/20g, kart. č. 31 Evidence MNV 1946 – 1953, obce B – M

SOkA Tachov, Okresní národní výbor Stříbro inv. č. 206, sign. I/21, kart. č. 35 Obecní věci 1945 – 1948, obce L – S

SOkA Tachov, Okresní národní výbor Stříbro inv. č. 425, sign. 54, kart. č. 287 Reorganizace MNV 1950 – 1952, L – P

SOkA Tachov, Okresní národní výbor Stříbro inv. č. 543, sign. 603, kart. č. 706 Přehled o sloučení obcí

SOkA Tachov, Okresní národní výbor Stříbro, sign. 129 Zápisy z revizí zrušených MNV obce L (1957 – 1958)

SOkA Tachov, Okresní národní výbor Stříbro inv. č. 487, sign. 603, kart. č. 513 Volby – zápisy o hlasování jednotlivých MNV 1954

SOkA Tachov, Okresní národní výbor Stříbro inv. č. 487, sign. 603, kart. č. 519 Volby – zápisy o sčítání hlasů 1954 – 1957

SOkA Tachov, Okresní národní výbor Tachov, sign. 604/1 Slučování obcí a změny hranic obcí 1952 – 1989

SOkA Tachov, Okresní národní výbor Tachov, sign. 129 Zápisy z revizí zrušených MNV obce K – L (1958 – 1961)

Úřední list republiky Československé – ročník 1945

Volby do ústavodárného Národního shromáždění dne 26. května 1946, část II. Volební výsledky podle obcí, sešit 2. Volební kraj V – VII Plzeň, Karlovy Vary, Ústí nad Labem, in: Zprávy Státního úřadu statistického, řada B, číslo 4 – 6, ročník XXVII. (1946) číslo 26 – 28

Příloha č. 2 – Seznam použitých zkratk

bm – běžný metr

č. – číslo

č. j. – číslo jednací

ČR – Česká republika

EL NAD – evidenční list národního archivního dědictví

ev. – evidenční

inv. č. – inventární číslo

JAF – jednotný archivní fond

kart. – karton

MAV NF – místní akční výbor Národní fronty

MNV – místní národní výbor

MSK – místní správní komise

NV – národní výbor

odst. – odstavec

ONV – okresní národní výbor

OSK – okresní správní komise

Sb. – sbírky

sign. – signatura

Inventární seznam

Úřad národního výboru**I. Úřední knihy****Účetní knihy**

1	Kniha příjmů	1957 – 1960	K 1
2	Kniha výdajů	1955	K 2
3	Kniha výdajů	1958 – 1959	K 3
4	Deník	1955	K 4
5	Deník	1956	K 5
6	Deník	1957	K 6
7	Pokladní kniha	1958 – 1960	K 7

II. Spisový materiál**Spisy****Finance a plánování**

8	Finanční hospodaření (zpráva o prověření finančního hospodaření a činnosti MNV, rozpočet obce, výkazy o příjmech a výdajích)	1956 – 1960	N 1
9	Místní daně a poplatky	1960	N 1

Název archivu:	Státní okresní archiv Tachov
Název archivní pomůcky (archivního souboru):	Místní národní výbor Lšelín
Značka archivního souboru:	MNV Lšelín
Časový rozsah:	1955 – 1960
Počet evidenčních jednotek:	8 (7 úředních knih, 1 karton)
Počet inventárních jednotek:	9
Rozsah bm:	0,15 (0,10 úřední knihy, 0,05 karton)
Stav ke dni:	30. května 2008
Archivní soubor zpracovala:	Jana Zímová
Pomůcku sestavila:	Jana Zímová
Počet stran:	12
Počet exemplářů:	5
Pomůcku schválil:	Mgr. Jan Edl